

AGRÁRMINISZTERIUM

Lovak szállításának szabályai Európában

Dr. Gombos Zoltán

főosztályvezető

Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály
Mátraháza, 2018 november 23-24.

A lófélék szállításának szabályai

- I. A lófélék azonosítására és szállítására vonatkozó jogszabályi háttér áttekintése
- II. A lófélék azonosításának szabályai
- III. A lófélék belföldi szállításának szabályai
- IV. A lófélék mozgatása az EU területén
- V. Várható változások az EU-szabályozásban
- VI. Egyéb tudnivalók

I. A lófélék azonosítására és szállítására vonatkozó jogszabályi háttér áttekintése

- az Európai Parlament és a Tanács **2016/429/EU rendelete** a fertőző állatbetegségekről: „**Állategészségügyi rendelet**”
- **2015/262/EU** bizottsági végrehajtási **rendelet** a lófélék azonosítási módszerei tekintetében alkalmazandó szabályok meghatározásáról: „**Lóútlevel rendelet**”
- **2009/156/EK irányelv** a lófélék mozgására és harmadik országból történő behozatalára irányadó állat-egészségügyi feltételekről
- **92/260/EGK** bizottsági **határozat** a törzskönyvezett lovak ideiglenes behozatalára vonatkozó állat-egészségügyi feltételekről és a szükséges állatorvosi bizonyítványokról
- **93/196/EGK határozat** a törzskönyvezett, valamint a tenyésztési és termelési célú lófélék behozatalára vonatkozó állat-egészségügyi feltételekről és a szükséges állatorvosi bizonyítványról
- **2005/1/EK rendelet** az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről

I. A lófélék azonosítására és szállítására vonatkozó jogszabályi háttér áttekintése

- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló **2008. évi XLVI. törvény**
- A lófélék egyedeinek azonosításáról szóló **110/2013. Korm. rendelet**
- A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló **119/2007. FVM rendelet**
- **41/1997. FVM rendelet** az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról
- **113/2008. FVM rendelet** az állatbetegségek bejelentésének rendjéről
- Az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állat-egészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló **54/2004. FVM rendelet**
- **87/2012. VM rendelet** az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól

II. A lófélék azonosításának szabályai

Az azonosítás elemei:

1. Egyedi jelölés
2. Egységes, egész élettartamra szóló azonosító okmány
3. Adatbázisok – kibocsátó szerv és központi adatbázis

Az azonosítás határideje:

- születéstől számított **max. 12 hó** (tagállami döntés szerint lehet: 6 hó vagy a születési év vége)
- a születési gazdaságot csak azonosítva vagy elválasztás előtt az anyjával hagyhatja el

Az egyedi jelölés szabályai:

- igazolja az azonosítási eljárás/azonosság-ellenőrzés elvégzését
- Biztosítson kapcsolatot a lóféle egyede és az okmány között
- transzponder vagy alternatív módszer (pl. bélyegzés, fagyasztás) lehet

Hazai szabályozás:

- **nem törzskönyvezett** és nyilvántartásba vett lófélék: **transzponder** kötelező, az alternatív jelölés kiegészítő jellegű
- **törzskönyvezett**: NÉBIH engedélyezheti a kizárólagos **alternatív** jelölést

II. A lófélék azonosításának szabályai

Az azonosító okmány tartalma:

1. Az egyedet leíró és annak jeleit rögzítő szöveges jegyleírás;
2. Teljes lódiagram, a jegyleírásban rögzített jelekkel együtt;
3. Az azonosító adatokat módosító hivatalos bejegyzések, egészségügyi igazolások, élelmiszerlánc-információ

Az azonosító okmányt kibocsátó szerv:

- **Törzskönyvezett** lófélék – méneskönyvet vezető szervezet vagy versenylovakkal foglalkozó szövetség
- **Nem törzskönyvezett** lófélék – hatóság (NÉBIH) vagy az általa megbízott szerv

A kibocsátó szerv a lófélék azonosításával kapcsolatos technikai feladatok megvalósításával **megbízhat**: pl. más elismert tenyésztő szervezetet

II. A lófélék azonosításának szabályai Új formátumú lóútlevél

- A NÉBIH új típusú lóútlevél kibocsátását kezdte meg **2017. július 1-től** a hamisítások és visszaélések megakadályozása érdekében
- A **hamisítást megnehezítő** számos nyomdatechnikai elemet is tartalmaz
- Megjelenésében, tipográfiai és egyéb arculati elemeiben **jól elkülönül** más hazai kibocsátó szervezetek által kiadott útlevelektől
- **Csak a nem törzskönyvezett lovakra** vagy azon fajták egyedeire, melyekre a NÉBIH végzi az okmánykiadást a kibocsátó szerv megbízásából

A NÉBIH-et megbízó egyesületek listája: Akhal-Teke Lótenyésztők Magyarországi Egyesülete, Appaloosa Tenyésztők Egyesülete Magyarország, Bardigiano Lótenyésztő Országos Egyesület, Fríz Lótenyésztők Magyarországi Egyesülete, Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete, Magyar Szamártenyésztők Egyesülete, Magyarországi Andalúz Lótenyésztők Egyesülete, Magyarországi Arablótenyésztők Egyesülete, Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete

II. A lófélék azonosításának szabályai Új formátumú lóútlevél – NÉBIH

LÓÚTLEVÉL
IDENTIFICATION DOCUMENT
FOR EQUIDAE
DOCUMENT D'IDENTIFICATION
DES ÉQUIDÉS

A lófélék azonosító száma
Identification No. / No. d'identification

Neve / Name / Nom

UENL

MAGYARORSZÁG / HUNGARY / HONGRIE
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
NATIONAL FOOD CHAIN SAFETY OFFICE
H-1024 Budapest, Keleti Károly utca 24.
LÓINFORM adatbázis

Ennek a Lóútlevélnak mindig követnie kell a lovat, de önmagában tulajdonjogot nem igazol. / This passport must always follow the equidae, but constitutes no proof of ownership. / Ce passeport doit toujours accompagner l'équidé, mais il ne constitue pas un titre de propriété.

AB 89798573

II. A lófélék azonosításának szabályai

Adatbázisok

A kibocsátó szerv adatbázisa:

- a kibocsátó szerv köteles az általa nyilvántartott lófélék egyedeiről adatbázist létrehozni és működtetni,
- az összegyűjtött információkat legalább 35 évig vagy a lóféle elpusztulásának bejelentésétől számított 3 évig megőrizni
- a kibocsátó szerv fogadja és rögzíti az adatbázisában:
  - a) a vágóhídról beérkezett jelentéseket, a vágásra került/elhullott lófélék lóútlevelét,
  - c) a külföldre történő értékesítésről beérkezett jelentéseket.

A központi adatbázis:

- A kibocsátó szerv 15 napon belül ide továbbítja az adatokat
- Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal rögzíti a központi adatbázisban az élelmiszerlánc-biztonsággal, járványügyi intézkedésekkel kapcsolatos adatokat.
- A kibocsátó szervek biztosítják, hogy az adatbázisuk a központi adatbázis lehetővé tegye a lófélék nyomkövetését.

II. A lófélék azonosításának szabályai

Ellenőrzések, szankciók

A NÉBIH ellenőrzi:

a lófélék azonosításával kapcsolatos adatokat, egyezőségét a törzskönyvi adatokkal, és az adatbázisok működtetését a kibocsátó szerveknél

Az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság ellenőrzi:

- a szállítás során a lófélék egyedeinek azonosságát, lóútlevél meglétét;
- megtiltja vagy felfüggeszti a szállítóeszközön történő elhelyezést, és elrendeli az egyed forgalmi korlátozás alá helyezését.

A hatóság transzponder-leolvasó készüléket köteles készleten tartani

Jelöletlen/okmány nélküli lófélék esetén:

A NÉBIH vagy az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság forgalmi korlátozás alá helyezi és elrendeli a lófélék megjelölését, az állattartót pedig bírsággal sújtja.

III. A lófélék belföldi szállításának szabályai

Nem vágásra szánt lófélék:

- **Azonosított**nak kell lennie (jelölés+okmány+adatbázisok)
- Az azonosító **okmánynak** minden esetben **kísérnie kell** az állatot, kivéve:
  - a) istállóban vagy legelőn tartózkodik, és az állattartó késedelem nélkül be tudja mutatni az okmányt;
  - b) ideiglenes jelleggel lovagolják, szállítják, hajtják vagy vezetik a tartóhely közelében, vagy legelőkre való hajtás során,
  - c) elválasztás előtt az anyaállat kíséri
  - d) lovas versenyre vagy eseményre való felkészülés alatt;
  - e) vészhelyzetben történő elszállítás esetén

Lóversenyre vagy lósport rendezvény:

A szállítandó lovakat állat-egészségügyi igazolással ellátott lóútlevélnek kell kísérnie, meglétét a járási hivatal által kirendelt hatósági állatorvos ellenőrzi.

III. A lófélék belföldi szállításának szabályai

Vágásra szánt lófélék:

- **Emberi fogyasztásra** (rendes vágásra) **csak szabályosan azonosított** (nyomonkövetett gyógykezeléssel) **lóféle** kerülhet
- Az élő állatok a belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló rendelet előírásai szerint szállíthatók

Az állattartó köteles az állatszállítás során:

- az állategészségügyi és állatjóléti szabályokat betartani, dokumentálni
- a szállítandó állatok egészségét és jólétét megőrizni,
- az állatszállítás személyi és tárgyi feltételeiről gondoskodni.

Gazdasági haszonállatokat:

- engedélyezett felvásárló telepen, állatvásárban és állatpiacon, valamint az állat tartási helyén szabad felvásárolni, illetőleg eladni;
- összegyűjteni csak engedélyezett rakodóhelyre, karantén-telepre, gyűjtőállomásra lehet

III. A lófélék belföldi szállításának szabályai

Vágásra szánt lófélék:

Jármű:

- Engedélyezett, a vonatkozó állatjóléti szabályok betartása mellett
- Tisztítás-fertőtlenítés !

Az állattartó köteles az állományt ellátó szolgáltató állatorvossal megvizsgáltatni a szállítandó állatokat.

A szolgáltató állatorvos magánokiratban igazolja a forgalomképességet.

- A szállítási dokumentáció kiállítása előtt meggyőződik az állatok azonosságáról, szállításra való alkalmasságáról, a kísérő dokumentáció és a szállítóeszköz megfelelőségéről

Kísérő dokumentumok:

- **Élelmiszerláncra vonatkozó információ:** az állattartó nyilatkozata
- **Állategészségügyi bizonyítvány**

Csak hatósági vagy jogosult állatorvos felügyelete mellett szabad kirakni:

- a vágóhídra érkező állatot,
- a gyűjtőállomásra, kereskedői telepre érkező állatot,

III. A lófélék belföldi szállításának szabályai

Nyomonkövetést célzó intézkedések

Regisztrálni kell a gazdaságot a TIR-be már egy ló esetében is (akkor is ha csak csikójelölési jegyzőkönyv áll még rendelkezésre)

Az állattartó köteles:

- Vágóhídra történt szállítás esetén a tulajdonosi **betélapot** 10 napon belül a NÉBIH-nek **megküldeni**,
- A lóútlevelének megsemmisülése, elvesztése vagy betelése esetén 5 napon belül a kibocsátó szervnél **másodlatot vagy helyettesítő azonosító okmányt igényelni**,
- Gondoskodni arról, hogy az állat **azonosító jelei olvashatók maradjanak**, azokat szükség esetén pótolni,
- **Nyilvántartást vezetni** a tartási helyen lévő, az azt elhagyó és beérkező lófélékről az azonosító szám vagy életszám, a mozgás dátuma, valamint az indulási vagy célállomás feltüntetésével

III. A lófélék belföldi szállításának szabályai

Nyomonkövetést célzó intézkedések

A kibocsátó szerv köteles:

- Tulajdonosváltás esetén a lóútlevélbe bejegyezni az adatváltozást, és ezt 15 napon belül továbbítani a központi adatbázisba

A vágóhíd köteles:

- Ellenőrizni a kísérő okmányokat, nyilvántartást vezetni a levágott lófélékről
- Megküldeni a kibocsátó szerv részére a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig a nyilvántartás adatait, a levágott egyedek érvénytelenített lóútleveleit
- Biztosítani, hogy a lóútlevéllel nem rendelkező lófélék egyedei rendes vágásra ne kerülhessenek.
- Azonosság-ellenőrzést végezni és a transzpondereket dokumentáltan megsemmisíteni
- 2 évig megőrizni az adatokat

IV. A lófélék mozgatása az EU területén

- Különleges állatcsoport, a gazdasági haszonállatokra vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók teljes egészében
- Sok esetben igazgatási szempontból inkább kedvtelésből tartott állatokra emlékeztetnek (sok utazás, versenyekre, sporteseményekre, kísérik az állattartót, gyakori tartóhely-váltás, többnapos lovastúrák, akár tagállami határokon túl, stb.)
- Komoly állat- és közegészségügyi egészségügyi (élelmiszerbiztonsági) kockázatot is jelenthetnek
- Sokszor követhetetlen a lófélék mozgatása az EU-n belül, nehéz betartható szabályok megállapítása

IV. A lófélék mozgatása az EU területén

A gazdaságokat elhagyó törzskönyvezett lóféléket **azonosító okmány**, valamint ha azokat Közösségen belüli kereskedelemre szánták **egészségügyi igazolás** kíséri

Az EU tagállamai közötti kereskedelemhez **a tenyésztésre, termelésre és vágásra szánt** lóféléket megfelelő **egészségügyi bizonyítvány** kíséri

- Az egészségügyi bizonyítványt vagy egészségügyi igazolást a berakodást **megelőző 48 óra** során, vagy legkésőbb az előző munkanapon, a származási és a rendeltetési tagállamok hivatalos nyelveinek legalább egyikén kell kiállítani.
- érvényességi ideje **10 nap**
- törzskönyvezett lóféléktől eltérő lófélék tagállamok közti mozgása esetében az egész rakományra érvényes egyetlen egészségügyi bizonyítvány is kiállítható
- **TRACES** előjelentési kötelezettség!

IV. Korlátozással nem érintett országok Derogációk

A Bizottsági irányelv kimondja, hogy a tagállamok csak akkor engedélyezik területükön a lófélék mozgását, illetve akkor küldenek másik tagállamba lóféléket, ha azok **megfelelnek az irányelvben megállapított feltételeknek**. A rendeltetési tagállamok illetékes hatóságai azonban általános vagy korlátozott **mentességet biztosíthatnak** az olyan lófélék mozgása tekintetében, amelyek felhatalmazott helyi szervek által szervezett, kulturális vagy hasonló célú eseményeken vagy rendezvényeken vesznek részt az Európai Unió belső határai közelében.

Az állatoknak többek között **állatorvosi vizsgálaton kell átesniük**, és hatósági állatorvos által állategészségügyi bizonyítvány kiállítása is szükséges a más tagországba való belépéshez.

A Közösségben szállított lóféléknek továbbá **azonosító okmánnyal** (lóútlevéllel) és **egyedi jelöléssel** kell rendelkezniük.

IV. Európai Unió országokkal megegyező besorolású országok

Norvégia, Svájc

Ezekből az országokból az Unió tagállamokkal **azonos előírások** és feltételek mellett lehet lovat a tagállamok területére be és kiszállítani.

A gazdaságokat elhagyó törzskönyvezett lóféléket **azonosító okmány**, valamint ha azokat kereskedelemre szánták **egészségügyi igazolás** kíséri

A kereskedelemhez **a tenyésztésre, termelésre és vágásra szánt** lóféléket megfelelő **egészségügyi bizonyítvány** kíséri.

A rendeltetési tagállamok illetékes hatóságai azonban általános vagy korlátozott **mentességet biztosíthatnak** az olyan lófélék mozgása tekintetében, amelyek felhatalmazott helyi szervek által szervezett, kulturális vagy hasonló célú eseményeken vagy rendezvényeken vesznek részt az Európai Unió belső határai közelében.

IV. Korlátozással érintett országok

Románia

A Bizottság 2010/346/EU határozata a lovak fertőző kevésvérűségére vonatkozó **romániai védőintézkedésekről** rendelkezik.

- Románia teljes területéről lófélék, lófélék spermái, lófélék petesejtjei és embriói valamint a lófélékből származó vérkészítmények alapvetően **nem szállíthatók más tagállamba.**
- A Bizottsági határozat szerint, megadott feltételek betartása mellett Románia engedélyezheti lófélék szállítmányainak más tagállamba történő elszállítását a **román hatóság által frissített és közzétett listán** szereplő létesítményekből

Nemzetközi lovas eseményen is csak 90 napos romániai elkülönítés és az engedélyezett gazdaságból való elszállítás időpontját megelőző 10 napon belül vett vérmintán elvégzett negatív eredményű vérvizsgálat után vehet részt törzskönyvezett ló más tagállamban, állategészségügyi bizonyítvány, azonosítás és mikrochippel való jelölés megléte esetén.

Ebben az esetben is a részvétel külön engedélyhez kötött.

IV. Harmadik országból történő beszállítások

Élő állatok harmadik országokból történő behozatala, kivitele kizárólag állategészségügyi határállomásokon keresztül lehetséges.

Ideiglenes beutazás (versenyek, tenyésztés, gyógykezelés stb.):

Az ideiglenes behozatal legfeljebb 90 napra szól, ezt követően az állatot vissza kell vinni a harmadik országba.

Ukrajna, Szerbia, Oroszország:

Az ideiglenes behozatalhoz szükséges állat-egészségügyi bizonyítványt a feladó állatorvosnak kell leigazolnia.

Az ideiglenes belépés nem a teljes Oroszország területéről származó lovak esetén engedélyezett. Az engedélyezett területeket a Bizottság határozata tartalmazza

Az Európai Unión belüli szállítás esetén a tagállamok közötti kereskedelem során végig a 90 napos ideiglenes bizonyítványnak kell kísérnie a lovat.

V. Várható változások az EU-szabályozásban

- A **2016/429/EU rendelet** („Állategészségügyi rendelet”) végrehajtási és delegált jogi aktusainak tárgyalása megkezdődött Brüsszelben, külön szakértői munkacsoport tárgyalja a lófélék azonosításával és mozgatásával összefüggő rendelkezéseket.
- Várhatóan a lófélék bejelentendő kötelezettség alá tartozó betegségeinek listája is módosul, egyes betegségek megítélése megváltozhat a jövőben a tagállamok, a Bizottság, az EFSA és egyéb tudományos szervek véleménye alapján.
- A lófélék azonosítására és szállítására vonatkozó, kidolgozás alatt álló szabályok érintik az azonosítás (jelölés, okmány, azonosítás), az EU-n belüli szállítás (előtti minimális tartózkodás meghatározása a jobb nyomonkövethetőség érdekében), az Unióba való import (betegségekre vonatkozó kiegészítő garanciák, szállítás módja, bizonyítvány) területét.

VI. Kárpát-medencei körutazások, lovas túrák Erdély

- A lófélék mozgatása szempontjából Erdély (Románia) korlátozás alá eső területnek minősül.
- A Magyarországról Románia területére lóháton (lábon) belépő, majd onnan hazatérő lovak, lovascsoportok esetén Magyarországra visszatérni csak Nagylak határállomásnál lehetséges.
- Visszatéréskor, a határ átlépése után a csoportvezető köteles bejelentkezni az illetékes megyei állategészségügyi hatóság ügyeleti telefonszámán, a hatóság gondoskodik pihenőhelyről addig, amíg a lószállító megérkezik a lovakért.
- A Csongrád megyei hatóság értesíti a karanténozási hely szerint illetékes megyei állategészségügyi hatóságot, amely a karantén időtartama alatt, a lerakodást követő 20., és 90. napon a betegségre irányuló vérvizsgálatot a tulajdonos költségére elvégezteti.
- A karanténozás időtartama alatt biztosítani kell a szúnyogmentes tartási körülményeket.
- További követelmény, hogy az érkezéstől számított legalább 90 napig nem lehetséges a lovak újabb tagállamba történő mozgatása.

VI. Kárpát-medencei körutazások, lovas túrák Kárpátalja, Vajdaság

- A lófélék mozgatása szempontjából Ukrajna és Szerbia harmadik országnak minősül.
- Élő állatok harmadik országokból történő behozatala, illetve kivitele kizárólag állategészségügyi határállomásokon keresztül lehetséges. (ki: Felsőnémeti, vissza: Záhony)
- Az Ukrajnába és Szerbiába történő beszállítás feltételeit az ukrán, illetve szerb illetékes állategészségügyi hatóság határozza meg.
- A Magyarországra történő visszaszállításhoz a 93/195/EGK szerinti bizonyítványt kell használni.
- A bizonyítványt a ló rendeltetési helyre való szállítását megelőző berakodás napján vagy azt megelőző utolsó munkanap kell kiállítani.
- A bizonyítvány részét képező tulajdonosi nyilatkozatban, a tulajdonosnak vagy annak képviselőjének aláírásával igazolnia kell, hogy a lovak a feladás helyéről közvetlenül a rendeltetési helyig szállítják.

VI. Kárpát-medencei körutazások, lovas túrák Kárpátalja, Vajdaság

- A bizonyítványok hatósági állatorvossal történő leigazololásában gondot okozhat, hogy a lófélék mozgatása nem konkrétan egy származási helyről egy rendeltetési helyre irányul, illetve az előírt laborvizsgálatok, valamint a karanténoszási kötelezettség teljesítése sem lehetséges a körutazások tervezett tagállami tartózkodási időszakai alatt.
- A Kárpát-medence valamennyi országán keresztül tervezett lovas zarándokút végig saját lovakkal, a hatályos jogszabályoknak megfelelő módon, leginkább a romániai fertőző kevésvérűség, valamint az Ukrajnába és Szerbiába, mint harmadik országokba történő ki-, és visszaléptetés okán fellépő követelmények miatt nem valósítható meg.

AGRÁRMINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

